

MBA onderzoek(16)

Technologische innovatie: de motor van duurzame ontwikkeling

dr.ir. Wim Jansze

In deze rubriek worden korte samenvattingen gegeven van studies die studenten van het FHR Lim A Po Institute of Social Studies maken in verband met de afronding van hun MBA/MPA opleiding. De opleidingen vereisen onderzoek van de eigen samenleving, waardoor met zo'n 30 studies per jaar in feite een belangrijke bron van nieuwe concepten en nieuwe kennis beschikbaar komt over onze samenleving. Beschikbaar gesteld door personen, die in leidinggevende posities in onze samenleving, met deze concepten en kennis hebben leren werken

Er is veel literatuur over het ontwikkelingsproces van landen vanuit een situatie van economische achterstelling tot één van een concurrerende en duurzame economie. Er zijn modellen ontwikkeld van dit ontwikkelingsproces, met verschillende stadia en fasen. Regelmatig worden van de meeste landen in de wereld verder door verschillende instanties 'ratings' berekend, waarmee aangegeven wordt hoe zo'n land zich verhoudt tot verschillende kenmerken van economische ontwikkeling of ten aanzien van precondities van een innovatieve en concurrerende economie.

Bij de afronding van zijn MBA opleiding 'Corporate Strategy & Economic Policy' aan het FHR Lim A Po Institute for Social Studies heeft dr.ir Wim Jansze vier bekende modellen in deze naast elkaar gelegd en heeft de situatie van de Surinaamse economie getypeerd naar de kenmerken daarvan en naar die van 14 precondities van een innovatieve en concurrerende economie zoals ontwikkeld door de Interamerikaanse Ontwikkelingsbank.

Hij heeft zich daarbij de taak gesteld voor Suriname een model te ontwikkelen (het AEC-innovatie model), aan de hand waarvan de samenleving vanuit de achtergestelde economische positie gebracht zou kunnen worden tot een positie van een innovatieve, concurrerende economie.

Voor de achtergestelde positie van ons land zijn diverse 'ratings' bekend: de 100ste plaats van Suriname in de rangorde van 125 landen volgens het WEF Competitiveness Report 2006/2007; de 129ste plaats op de ranglijst van 157 landen in het HF Economic Freedom Report 2006; en de 122ste plaats van de 175 landen van het Wereldbank Doing Business 2007 report. Voor elk van deze ratings legt Jansze de kenmerken uit volgens welke ze berekend zijn.

Hij typeert de situatie van de economie van ons land ook naar de 14 precondities voor een vitale economie zoals door de IDB ontwikkeld, hiervan zijn 6 slecht tot bar slecht (financiële sector, internationaal imago, behoorlijk bestuur, infrastructuur – wegen, ICT, e.d., ondernemerschap en openheid van de economie); 6 kenmerken zijn neutraal (economische stabiliteit, reële prijzen, lage inflatie, onderwijs, getrainde werkers en management capaciteiten); slechts twee kenmerken scoren goed tot zeer goed, namelijk: waarde en cultuur en basis gezondheid.

Nature of nurture

De titel van de paper van Jansze luidt: *'Gaining competitive advantage by technological innovation, nature or nurture'*, met andere woorden welke krachten zijn bepalend voor het concurrentievoordeel dat nationaal bereikt kan worden, zijn dat 'nature' of 'nurture' krachten: krachten van het bedrijfsleven dat een innovatieve en ondernemerscultuur eigen is ('nature'), of krachten van de overheid die een technologie beleid voert en de infrastructuur levert voor een innovatieve en ondernemerscultuur ('nurture')?

Suriname heeft geen cultuur en geen traditie van technologie. Het technisch niveau van bedrijven wordt veelal bepaald door de technologie die geïmporteerd is (fase van 'technologie diffusie'). De overheid heeft zwakke instituten, wordt door corruptie geplaagd en is op het gebied van technologie ontwikkeling soms gewoon totaal afwezig. Bedrijven voegen weinig toe aan technologische vernieuwing, waardoor het land arm en onderontwikkeld blijft. Het model dat Jansze tekent om naar de volgende fase van technologische innovatie te komen, van diffusie naar geleidelijke innovatie, wordt dan ook noch door de overheid gedomineerd, noch door het bedrijfsleven. Hij ontwikkelt een hybrisch pad, waarbij initiatieven van de overheid versterkt worden, over en weer, door initiatieven van het bedrijfsleven, met kenmerken als bevordering ondernemerschap, bevordering sterke financiële sector, verbinding van bedrijven aan kennisnetwerken, en de stimulering van een pro-actieve overheid die voorzieningen treft om een innovatief en ondernemersvriendelijk klimaat te scheppen.

Het verrassende van de studie van Jansze is dat het hybrisch pad dat hij schets aan de hand van het AEC-model (ontwikkelingsfasen, precondities van een innovatieve economie) vrij gedetailleerd is ten aanzien van wat werkelijk moet gebeuren om dat pad ook succesvol te doorlopen. Zet er een deskundig team aan om het hybrisch pad te gaan en de nationale economie wordt binnen enkele jaren concurrerend en onze internationale ratings brengen ons meer in het midden van de internationale ranglijsten.